

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет
Кафедра біології, здоров'я людини та фізичної терапії

Назва дисципліни	Загальна гігієна
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	4,0 кредити / 120 годин
Вид підсумкового контролю	Екзамен
Викладач	Пономаренко В.Ю., викладач кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії
CV викладача на сайті кафедри	https://kbft.rshu.edu.ua/
E-mail викладача:	vadym.ponomarenko@rshu.edu.ua
Мова викладання	українська
Консультації	<i>Очні консультації:</i> розклад присутності на кафедрі згідно з графіком консультацій <i>Он лайн- консультації:</i> розклад присутності викладача на спеціальному форумі (в інтернет мережах) згідно з графіком консультацій.

Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета освітнього компонента «Загальна гігієна» полягає в передачі здобувачам основних знань щодо загальної гігієни та уявлення про роль гігієни у практичній роботі фахівця у галузі фізичної терапії; сприяти формуванню цілісного уявлення про взаємодію організму людини з навколишнім середовищем та профілактичного світогляду; дотримання санітарії та гігієнічних норм в медичному середовищі; освоєння принципів особистої та колективної гігієни; ознайомлення з аспектами психогігієни; адаптація гігієнічних принципів до конкретних умов роботи фізичного терапевта.

Освітній компонент «Загальна гігієна» для здобувачів вищої освіти за спеціальністю І7 Терапія та реабілітація має наступні основні **завдання**:

1. Надання теоретичних знань:

- Забезпечення здобувачів фундаментальними та актуальними теоретичними знаннями у сфері загальної гігієни.
- 2. Розкриття ролі гігієни в професійній діяльності:
 - Визначення важливості та практичного застосування гігієнічних принципів в роботі фахівців з фізичної терапії та ерготерапії.
- 3. Формування цілісного уявлення:
 - Сприяння розвитку цілісного уявлення у студентів про взаємодію людини з навколишнім середовищем та важливість профілактичного підходу до здоров'я.
- 4. Навчання принципам санітарно-протиепідемічного режиму:
 - Передача знань про санітарні стандарти та профілактичні заходи для забезпечення безпеки в медичних установах.
- 5. Створення умов праці та практики:
 - Розвиток у здобувачів навичок та розуміння, що стосуються створення безпечних та гігієнічних умов праці у фізичній терапії та ерготерапії.
- 6. Забезпечення теоретичної бази для подальшого вивчення:
 - Підготовка здобувачів до вивчення інших споріднених дисциплін, таких як охорона праці в галузі, безпека життєдіяльності, основи здорового способу життя та оздоровчо-рекреаційна рухова активність.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні набути таких **компетентностей**:

ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК 02. Здатність враховувати у практичній діяльності медико-біологічні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти, пов'язані з практикою фізичної терапії.

СК 03. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця професійну діяльність з фізичної терапії осіб різних професійних, соціальних, нозологічних та вікових груп.

СК 07. Здатність провадити професійну діяльність для відновлення чи підтримки здоров'я пацієнта/клієнта відповідно до законів і правил, що регулюють практику фізичної терапії як самостійної професії, а також відповідних законодавчих та нормативних актів, етичного кодексу та професійного стандарту, загальнонаціональних цінностей та традицій населення України.

Програмні результати навчання:

РН 01. Використовувати рухову активність людини для зміцнення та збереження індивідуального та громадського здоров'я шляхом.

РН 07. Застосовувати знання медико-біологічних, психолого-педагогічних соціальних аспектів у практиці фізичної терапії; виявляти та враховувати зв'язки різних елементів.

РН 14. Проводити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця професійну діяльність.

Очікувані результати навчання з освітнього компонента «Загальна гігієна» для здобувачів вищої освіти за спеціальністю І7 Терапія та реабілітація включають:

1. Засвоєння теоретичних знань:
 - Розуміння основних концепцій та принципів гігієни, які стануть фундаментом для ефективної практичної роботи.
2. Придбання навичок практичного застосування:
 - Здатність застосовувати гігієнічні принципи у реальних ситуаціях під час своєї практичної діяльності.
3. Розвиток аналітичного мислення:
 - Здатність аналізувати та оцінювати гігієнічні аспекти у різних клінічних та реабілітаційних контекстах.
4. Формування професійного підходу до безпеки:
 - Розуміння та впровадження санітарних та протиепідемічних заходів для забезпечення безпеки пацієнтів та працівників у медичних установах.
5. Розвиток комунікативних навичок:
 - Здатність ефективно спілкуватися з пацієнтами, персоналом та іншими фахівцями з питань гігієни та безпеки.
6. Сприяння розвитку професійної етики:
 - Формування етичних підходів та відповідальності при використанні гігієнічних методів та процедур.
7. Готовність до подальшого вдосконалення:
 - Підготовка до навчання інших спеціалізованих дисциплін, пов'язаних із здоров'ям, безпекою та фізичною терапією.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1. Гігієна як наука. Історія розвитку гігієни. Гігієна повітряного середовища.

Тема 1. Гігієна як профілактична медична наука. Методи гігієнічних досліджень. Історія розвитку гігієнічної науки.

Тема присвячена розкриттю гігієни як профілактичної медичної науки, її завдань і місця в системі охорони здоров'я, основних методів гігієнічних досліджень та етапів історичного розвитку гігієнічної науки.

Тема 2. Гігієна повітряного середовища. Атмосферне повітря та повітря приміщень. Природної і штучної вентиляції приміщень.

Тема присвячена вивченню гігієни повітряного середовища,

характеристиці атмосферного повітря та повітря житлових і громадських приміщень, їх ролі у забезпеченні здоров'я людини. Розглядаються основні показники якості повітря, чинники його забруднення, а також принципи організації та гігієнічне значення природної й штучної вентиляції приміщень.

Змістовний модуль 2. Гігієна води та ґрунту. Радіаційна гігієна.

Тема 3. Гігієна води.

Тема висвітлює гігієнічне значення води для організму людини, вимоги до якості питної води, джерела водопостачання та основні чинники її забруднення, а також принципи санітарної охорони водних ресурсів і профілактики водно-обумовлених захворювань.

Тема 4. Гігієна ґрунту.

Тема розкриває гігієнічне значення ґрунту як важливого компонента навколишнього середовища, його фізичні, хімічні та біологічні властивості. Розглядаються основні джерела та види забруднення ґрунту, їх вплив на здоров'я населення, роль ґрунту у поширенні інфекційних і паразитарних захворювань, а також санітарно-гігієнічні вимоги та профілактичні заходи щодо охорони ґрунтів.

Тема 5. Радіаційна гігієна.

Тема розкриває зміст радіаційної, що вивчає дію іонізуючого випромінювання на організм людини та умови безпечного перебування в радіаційному середовищі. Розглядаються природні й техногенні джерела радіації, основні дозові навантаження, гігієнічні нормативи та принципи радіаційного захисту, а також заходи профілактики й контролю радіаційної безпеки населення.

Змістовний модуль 3. Гігієна харчування. Гігієна в умовах пандемії. Гігієна лікувально-профілактичних закладів. Гігієна праці фахівців з фізичної реабілітації. Гігієна різних вікових груп населення.

Тема 6. Гігієна харчування.

Тема присвячена вивченню гігієни харчування як важливого чинника збереження та зміцнення здоров'я людини. Розглядаються принципи раціонального та збалансованого харчування, гігієнічні вимоги до якості й безпеки харчових продуктів, умови їх зберігання та приготування, а також профілактика харчових отруєнь і аліментарно-обумовлених захворювань.

Тема 7. Гігієна в умовах пандемії.

Тема розкриває особливості гігієни в умовах пандемії, роль гігієнічних заходів у профілактиці масових інфекційних захворювань. Розглядаються принципи індивідуальної та громадської гігієни, санітарно-протиепідемічні заходи, правила особистої гігієни, дезінфекції, вентиляції та організації безпечних умов життєдіяльності населення в період пандемічних загроз.

Тема 8. Гігієна лікувально-профілактичних

закладів.

Тема присвячена вивченню гігієни лікувально-профілактичних закладів, принципів організації безпечного середовища для пацієнтів та персоналу. Розглядаються санітарно-гігієнічні вимоги до приміщень, обладнання, медичного інструментарію, режимів дезінфекції, вентиляції та освітлення, а також заходи профілактики внутрішньолікарняних інфекцій і забезпечення охорони здоров'я в медичних установах.

Тема 9. Гігієна праці фахівців з фізичної реабілітації.

Тема присвячена вивченню гігієни праці фахівців з фізичної реабілітації, її впливу на збереження здоров'я та працездатності спеціалістів. Розглядаються умови організації робочого місця, режим праці та відпочинку, освітлення, мікроклімат, фізичні навантаження, профілактика професійних ризиків та забезпечення безпечного й ефективного виконання професійних обов'язків.

Тема 10. Гігієна різних вікових груп населення.

Тема присвячена вивченню гігієни різних вікових груп населення — дітей, підлітків, дорослих та людей похилого віку. Розглядаються вікові особливості фізіології та потреб організму, принципи раціонального харчування, режиму праці та відпочинку, фізичної активності, санітарно-гігієнічні вимоги до житлового середовища та профілактика захворювань на різних етапах життя.

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література:

1. Навчально-методичний посібник: «Загальна гігієна». Пономаренко В.Ю. Рівне, 2024. – 79 с.
2. Методичні вказівки до виконання практичних робіт з дисципліни «Загальна гігієна». Пономаренко В.Ю. Рівне, 2025. – 32 с.
3. Загальна гігієна: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти спеціальності 2202 «Охорона здоров'я» / В.Ю. Пономаренко, О.В. Лотоцька та ін. : НФаУ, 2021. – 247 с.
4. Гігієна у фізичній реабілітації. Підручник. / К. О. Пашко, Д. В. Попович, О. В. Лотоцька та ін. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2019. – 360 с.
5. Бардов В. Г. Гігієна та екологія. Підручник. / За редакцією В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2005. – 719 с.
6. Бардов В.Г., Федоренко В.І. Основи екології./В.Г. Бардов-Вінниця: “Нова книга”, 2013.- 424 с.
7. Москаленко В..Ф., Гульчій О.П., Грузева Т.С. [та ін]. Гігієна та екологія / В.Ф. Москаленко - Вінниця: “Нова книга”, 2013.- 560 с.

Додаткова література:

1. Неведомська Є.О., Маруненко І.М. Гігієна: навч.-метод. посіб. з проведення практичних робіт [для студ. вищ. навч. закл.] / Є. О. Неведомська, І. М. Маруненко. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2013. – 34 с.

2. Ципріян В.І. Гігієна харчування з основами нутриціології. Підручник: у 2 кн.. –К.:Медицина, Кн.1. 2007, 528 с.

Інформаційні (інтернет) ресурси

<http://studfiles.net/preview/2425993>

<https://www.youtube.com/watch?v=KnAibRXisGU>

<https://esu.com.ua/article-29475>

Система оцінювання

Рівень знань здобувачів вищої освіти оцінюється згідно з Положенням про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ (https://rshu.edu.ua/files/univer/pol_ocinuvana_znan_umin_zvo_rshu_2018_zamin.pdf). Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювальні форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка (бали) за виконання практичних завдань; оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій тощо.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни «Загальна гігієна»

Модулі 1 – 4 (екзамен)

Поточне тестування та самостійна робота, кількість балів						Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
Модуль 1			Модуль 2			40	100
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				
T1	T2		T3	T4	T5		
5	5		5	5	5		
Модуль 3			Модуль 4				
Змістовий модуль 3			ІНДЗ				
T6	T7	T8	T9	T10			
5	5	5	5	5			
						10	

Оцінювання за видами діяльності

№ з.п.	Вид навчальної діяльності	Оціночні бали	Кількість балів
	Змістовий модуль 1		
T1	Виконання завдань практичної роботи	3	5
	Виконання завдань самостійної роботи	2	
T2	Виконання завдань практичної роботи	3	5
	Виконання завдань самостійної роботи	2	
	Змістовий модуль 2		
T3	Виконання завдань практичної роботи	3	5
	Виконання завдань самостійної роботи	2	
T4	Виконання завдань практичної роботи	3	5
	Виконання завдань самостійної роботи	2	
T5	Виконання завдань практичної роботи	3	5
	Виконання завдань самостійної роботи	2	
	Змістовий модуль 3		
T6	Виконання завдань практичної роботи	3	5
	Виконання завдань самостійної роботи	2	
T7	Виконання завдань практичної роботи	3	5
	Виконання завдань самостійної роботи	2	
T8	Виконання завдань практичної роботи	3	5
	Виконання завдань самостійної роботи	2	
T9	Виконання завдань практичної роботи	3	5
	Виконання завдань самостійної роботи	2	
T10	Виконання завдань практичної роботи	3	5
	Виконання завдань самостійної роботи	2	
	ІНДЗ	10	10
	Екзамен	40	40
Разом		100	

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Завдання здобувачі вищої освіти мають виконувати і здавати відповідно до графіка освітнього процесу. Перескладання модулів заліків, екзаменів відбувається у терміни ліквідації академічних заборгованостей, визначених кафедрами і деканатами.

Політика щодо академічної доброчесності

Здобувач вищої освіти під час виконання самостійної або індивідуальної роботи повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.

Силабус розроблено на основі робочої програми навчальної дисципліни «Загальна гігієна» (протокол від “24” червня 2025 року № 7).